

LITERATURA SEGON BATXILLERAT

IES SANT BLAI CURS 2011.12

TEMA 1

EXPLICA EN QUINA MESURA EL CONTEXT SOCIOPOLÍTIC DELS ANYS POSTERIOR A LA GUERRA CIVIL FINS ALS ANYS 70 CONDICIONA LA PRODUCCIÓ NARRATIVA DE L'ÈPOCA

Amb la Segona República espanyola es va aconseguir aprovar l'Estatut de Catalunya (1932) i l'oficialitat del català. No va passar així a València i les Illes Balears.

Però durant i després de la Guerra Civil (1939) quedaren abolits tots els progressos lingüístics de la república. Amb l'arribada de la dictadura franquista el català deixava de ser oficial. Desapareixia del panorama públic, administratiu i d'ensenyament.

Com a conseqüència hi hagué la diàspora de l'exili, molts intel·lectuals van eixir cap a Amèrica i Europa i la llengua passà a la clandestinitat.

L'absolutisme franquista va prohibir i perseguir totes les llengües diferents del castellà, de manera que quedaren reduïdes a l'àmbit familiar i privat. El procés de substitució lingüística va accelerar la pèrdua de parlants a les ciutats.

Potser l'època més dura va ser des de 1939 fins a 1946. Hi va haver molta repressió, execucions i prohibicions. Eren temps d'aïllament cultural: sense editorials, ni crítiques ni lectors i moltes reunions clandestines.

Entre 1946 i 1956 la repressió franquista s'alleujà. N'hi hagueren representacions teatrals en català (no d'obres estrangeres), es creen editorials (*Barcino, Torre,...*), alguns premis literaris (*Òssa Menor, Joanot Martorell,...*).

GÈNERES LITERARIS

La dispersió dels intel·lectuals arreu del món, el silenci imposat per la censura, la precarietat econòmica i la pèrdua de les llibertats, juntament amb l'aïllament cultural aconseguí que la literatura de l'exili fora continuista de les tendències simbolista i avantguardista.

Poesia

Va seguir les tendències anteriors a la Guerra Civil: tradició simbolista i avantguardista. És una poesia hermètica que connecta amb les preocupacions metafísiques i religioses de l'època.

Reflecteixen la preocupació de l'home perquè el medi social no satisfà les seues aspiracions.

Autors: *Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Màrius Torres, Blai Bonet, Matilde Lòria, Josep Carner, Xavier Casp, Joan Valls, Joan Vinyoli.*

Els autors de tradició avantguardista van procurar l'experimentació amb el llenguatge i la presència dels recursos visuals: Josep Palau, Joan Brossa.

Narrativa

Després del 39 la novel·la en català reapareix lentament. Primer ho fa a l'exili, a causa de les dificultats de publicació i de la censura però després els intel·lectuals exiliats prefereixen fer-lo a Catalunya.

A la dècada dels cinquanta va millorar el panorama literari. Apareix la primera generació d'autors que ja havien començat la seua carrera literària abans de la guerra: *Jordi Sarsanedas, Maria Aurèlia Capmany, Manuel de Pedrolo i Joan Perucho.*

A València la producció literària durant la postguerra es va decantar generalment per la poesia. S'incorporen els mallorquins Blai Bonet i Baltasar Porcel.

Tendències literàries

Novel·la fantàstica i d'evasió

- Les circumstàncies polítiques de la postguerra expliquen que bona part de la narrativa , que es publica fins al començament de la dècada dels 60, tendirà a rebutjar el tractament de la realitat i a explicar-la a través de la simbologia i dels mites.
- Els autors fan un intent d'evasió de la realitat com a alternativa a la seua difícil situació creadora.
- Els personatges característics són històrics , inventats.
- Utilitzen l'humor, la ironia , l'erudició barrejada amb dades falses.
- Entre els autors que segueixen aquest tipus de literatura tenim a Jordi Sarsanedas *Mites* , Joan Perucho i Pere Calders.

Novel·la psicològica

- Aquesta és una altra tendència narrativa que dominà tot el panorama narratiu dels 60.
- Autors : Joan Sala, Mercé Rodoreda, Llorenç Villalonga, M .Aurèlia Capmany.
- Aquests autors van enriquir la tècnica de l'anàlisi psicològica incorporant-hi elements de la història recent i del seu món personal.

També hi hagué dins d'aquesta tendència una línia més realista :Josep Maria Espinas *Combat de Nit* i Pedrolo

•

A la dècada dels seixanta es va consolidar el panorama literari amb la reaparició de la col·lecció *La Cua de Palla*, Edicions 62, *A tot Vent* . Aquestes col·leccions van publicar moltes traduccions de novel·la estrangera, cosa que va permetre l'accés del públic a la narrativa europea. El procés de normalització lingüística i cultural que pren força a València a començament de dècada no es va traduir en la publicació de novel·les.

A finals de la dècada la novel·la havia recuperat la seua hegemonia entre el públic lector.

Ja a la dècada dels setanta apareix una nova generació d'escriptors que publiquen d'una manera sòlida i continuada . És l'anomenada Generació dels Setanta :*Josep Piera,Isa Tròlec,Cremades i Arlandis,Josep-Luís Seguí, Isabel Clara - Simó i Josep Iozano*. Tots aquests publiquen tot un seguit de novel·les notablement superiors,en quantitat i en qualitat, a les de les èpoques anteriors.

Durant aquesta dècada es van incorporar escriptors que pertanyien a promocions literàries anteriors com *Joan Francesc Mira, Carmelina Sánchez- Cutillas,Josep Palacios i Enric Valor* que publicà *la Trilogia de Cassana*, ambiciosa crònica de les comarques del sud.

Narradors destacats

- Llorenç Villalonga
- Joan sales
- Mercé Rodoreda
- Pere Caldres
- Manuel de Pedrolo
- Enric Valor
- Baltasar Porcel